Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома,
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Советан Министрий Советан орган
(«СВЕТ»). Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадувл 1923 шера деза ● ЕРА, 25 октябрь, 1973 ш. ● № 128 (5389). Мах 2 кеп.

Промышленностеи юрта боахамеи болхлой! ЧIоагIъе колхозийи совхозийи материально-технически база! Сихъе юртбоахама производствана электрификаци, комплексни механизаци, химизаци яра, лаьтташта мелиораци яра темпаш!

(Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцеи 56 шу дизара даьча ТIехьехамаш тIара).

ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ ДЕШ ДА

КПСС XXIV съезда исторически решенеш кхоачашнъера дерригача хилхьо кьовсам лоаттабева, коммунизм хьалъара дерригача доакъошка даьхача - толамаша советски наьха политически а къахьегама а хьинар айдаьча хьале дIахьош а Нохч - ГIалгIайченера юкъьаьларча партийни организацешкара отчеташи хоржамаши. Собранешка даьха лоаларашна чIоагIа а берригаи раза болаш а хьаллоа КПСС хьинарера арахьара политика, парте Центральни Комитета Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева ше КПСС XXIV съезда оттаьяь машара Программ чакхьянкхача юкъе лоаца доккха даькъа.

Отчеташи хоржамаши лар хIара партийни организацеша, хIара коммуниста парех доахха политически а кьидоа а гIулакхаш тохка бекхтохкаме ха я, цар чакхдоахара гIулакхашка шиъ тайпара хьожалгга да.

Партийни группаника, цеховни юкъьаьларчеи организацеика отчеташи хоржамаши чакхдаьлча хургьа районни городской партийни конференцеи.

ХургIола партийни конференцеи парте XXIV съезд хиннача тIехьаIгIа этгара дьалха ерьы. Отчетни хана йоаьлча боаламе дуьлтурен тьаьлара, общественни пахара кулгIалара, парте чурра балха опыт кIоарга тахкаро а IомIаро а партена хьалхажка латта декъаран кхоачашдара дIахо а чIоагIа гIо дергда.

Укх деношка КПСС Центральни Комитето тIаийача «Отчетно-хоржамний партийни собранеш партийни конференцеи чакхъалъарах» болча соцан тIе а цунна дийца КПСС Нохч - ГIалгIай обкома бюрос болча соцам тIа а отчеташи хоржамаши деча хана коммунисташа хьалхажка латта декъаран боьхьонца къоастадь да, боьхьонца дола наькъаш белгалдадьа.

XXIV съезда, цуа тIелаьгIа хиннача парте ЦК Пленумаца оттаьяь коммунизм хьалъара программа ерригача партийни организацей организаторски наха юкъе беча политико-кхетамен балха покъмоттиге латт. КПСС Центральни Комитето хаиза дергдеиша дерзI-ку балха итогаш чIоагIа тахкар, парте боахамен социальни политика чакхйоахарча партийни организацей доархIан дIахо аьбара де дераш белгалделла. Эттара хьалха дувцар да общественни производство эффективность дIахо айр, доал делга эрдадоккхаш тоодар, технически прогресс сихъар, къахьегама овсарле лакхъар, йолаш йоаьча торонех мамота духхарIа пайда эпар, дисциплина чIоагIъар, тIадилаьча гIулакхаш бола хIаране бекхтохкам айбар.

Отчеташтен хоржамаштен кийчо елга а уж чакхйоахкита а, политехка кхоачаIгIа, хоадандеча шера паччахьалкхен планаш тIамбаь социалистически лекхараш кхоачашдара боьхьонца хIара дьалъе лоаттабева къовсамаш доархIам бола да а хинна дIаотта еза. Коллективай низаш тIаьлахийта деза социалистически яьк кхы а чIоагIаттIа йоаржара, къахьегача коллективаша 1974 шера встречни хIинаш оттара а чакхъехара а.

Отчетно - хоржамний собранешка йоккха моттиг дIалоцу хIинхьекхетама балха лецаш, коммунисти марксистско - ленински учка хьалхенхо. ХIара партийни организацие кIоарга тахкаяь хургIам коммунистан, берригача къахьегамхой сакхетам а болаш да, советски патриотизмин социалистически интернационализмин йолаш, коммунистически морала боарамаш чIоагIа деладеп дургIолаш хьалхажара идеологически балха формацеи методаш малагIа пайда боях.

Чакхъьянкача отчетно - хоржамний собранешка хьажача гучадоа коммунистий хьинар айденалга, дувцаш долча бахара гIулакхашка критически уж хьожаш болиг, партийни организацей комитетаншара, хIара коммунистагара иоаьг организацеиера гIулаххет, парте Устав кхоачашдара болх бекхтохкам духхарIа хьабекам хинар. Бакъда хIинз а кIезига ян къахьегам вIашIехьбаккхара, коллективаша хьалхажка латта декъаран кхоачашдара болхлой, гIулакхера нах оардагIа ца болхаш йола партийни организацеи.

ЦIахьбочча партийни организацеша долаш долча гIулаххий бокъонца анализ ян, коллективна гIулаххашта юкъе коммунисташа лоаларча дьахьа боьхьонца мах бац, шоаш даар хестадеи моттигаш пийлеш. ЦIахьа еш йоа йолка критика цхьан оагIораьхьа хул.

Парте къастета доарIам бола сакхетам а болаш дисциплина лелаеш, социалистически доьлъаьсен хкомбеш, общественни рузкъа лорадараи, дебадараи йоахко еш, общественна дуьхьалара хIаманш ца лоаш болаш хьалъкебара. Коммунист декIарийла ва коллективна гIулаххашта: ше деиуи бекхтохкаме хIара, принципиальность, творчески хьалъара а кIычара новкъаяре ерашца машар боацаш хилара хьокхам тела. Партийни собранешен конференцеин къовстаде деза КПСС XXIV съезда решеши хоачашъарах хIара коммуниста бекхтохкам айбара де дезарца.

Отчеташи хоржамаши партийни организацеи вахарга хьажара ха я. ХIаьта дIахо йоаьча даьна а уж тоалаше, хаккха организационно-политически боараме чакхъаргбола, парте къахьегамхой коммунистически уйла йолаш хьалъкебара бен бола берriга боях бекъате хургбола ъьлаш кхоллаш дIаяьха еза партийни организацей отчеташи хоржамаши.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА БIУБЕННА НАКЪАБОЛХ

ХИМИКИЙ КЪАХЬЕГАМА КОТАЛО

Йийлаг1ча пятилетка кхоалаг1ча, хоадамбеча шера плани-г1аийца, социалистически декIараши хана хьадха кхоачашдара Г1алгIертта хьоссан лойтабева СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбината коллективно уях шера вIашIта хкозза Ерригосоюзни социалистически ц1ье хьалхара мотиг яьккхай. Ишта дика къахьегача по башха дика совг1ат кийчадьа Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 56 шу дуьзна дезача цIейна. Товарни продукци арахецара из маьхла я кхоарен итт бетта план хана1 лукхий хьалха, 22-ча октябре, кхоачашний комбината химикаша. Ер бутт боьлъхьа паччахьалкхен планаг1а альрхIачул-совг1а комбината химикаша арахецарг1а цIи миллион карта сода маьха полиэтилен, фенол, ацетон, спирт, кхыйола химически продукци.

Дlадахача шера итт бетта хинарел дуккха дикагIа да пар производственни хьокхамаш. Совкха уьх хана арахIинчачул 3,3 процент товарни продукци дуккхагIа арахIинчий пар уьх шера итт бетта. Хlаьта реализаци яь продукци соалхарчул 4,8 процент дуьхьагIа я.

Уж къахьегама толамаш доахха къаьстта дика болх а бен, социалистически ялх хьалха латт Казюра пи Юрий Николаевич керте латтача фенолин ацетонн арахецача цехь коллектив. Цо хьанал итт ди хьалха кхоачашний товарни продукци арахецара итт бетта план. Ишта дика болх а бен хIинз ноябра чотах хьинар айденна къахьегаш ба Дронкин Владимир Михайлович куьг1алхеш спирт арахецача цеха химикаш а.

Б. КОСТОЕВ.

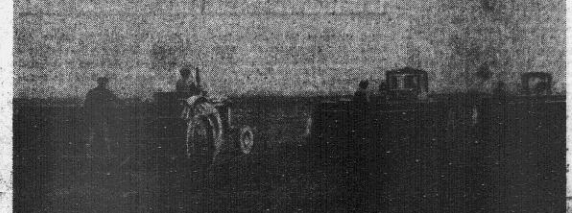

Гурахьа дув ялат сахьат1а, дIадийна дакъхара шерра социалистически яьь йоаржаьь хьинаре къахьегаш ба Шалински района «Джалка» совхоза бохьлой. Цунна хьежжа дика да пар - долаш къахьегама толамаш а. Планагга дIае езаш хинна гурахьа юв юртбохама культурашт 2800 гектар йоаьча 21-ча октябрера кхачалехьа дIайийна культуран 2820 гектар я. Цаьрх дIадийна гурахьа дув - кIа 2400 гектара мукх 420 гектари ба.

Гурахьа юв культуран дIаюьча къаьстта дика къахьегаш я кхоалаг1ча отделенеи коллектив. ПланагIа 750 гектар юртбохама культуран дIае-еавча хIинхьекха цо дIайийна 960 гектар.

СУРТА ТIА: Гурахьа дув кIа дIадувш ца совхоза механизатораш.

И. ПЛИЕВА СУРТ.

ФЕРМА БОЛХЛОЙ ТОЛАМ

Хьайбаш продукташ алсамъахар духьа яьржа социалистически яхь дIахо я хьош, укх деношка бокъкха толам бакъхкаб Сунженски района Орджоникидзе цIерагIча колхоза фермай болхлоша.

— Планагга 295 тонни социалистически деккарегIа 300 тонни шугара йоккха езаш дар тхо укх шера паччахьалкхенга, — йоаь колхоза председателе Оздоев Абос. — Иштта планан деккарг укх деношка кхоъчашдаь, хIинз 1974 шера чотач къаьстган ба фермай болхлой. Ишта оаха кхоачашний паччахьалкхенна дулх-дIадалара шера план. Шера доагIа 80 тонн дулх дIаденнад оаза укх деношка.

Цу тайпара толам бакъда тха хьайбаш леладелг1ий вIашIехьдьинад йоаьш йолаш йолча торонех кхетамца пайда а эцаш хьинарг къаьстган бахьан долаш.

Къаьстта белгалбаха лов цу толама юкъе шоашкара доагIаш дола дакъа юкъедиъха тха толашгIа бола хьайбаш леладелг: доярашт Нохч-ГIалгIай АССР Лаьхкеьлъюрт Совета депутат Оздоева Хьамсат, Героева Аьсет, Кодоева Хьамсат, Героева Аьсет, Кодоева Хадчат, кхыбарш.

ХIинз колтоза фермай болхлой ган кийчо ен ба. Суздальбь толеш я хьайбаш чудовагIаш полеценеш, массе фермашта доакъар хьатIасош латт.

— Шу чакхдалалехьа кхы а 100 тонн гарга шура дIалургьа ова1а Дальхенз, — йоаь башхадикача къахьегама толамаша Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 56 шу дизара накъаболхIача колхоза фермай болхлоша.

Р. МАЛЬСАГОВ.

Хьайбаш чусоцадара кийчо яр

Каьстта хьайбаш чусоцаде деза хI тIехьоачарчъа. Цу доархIамеча гIулакха кийчо ен республика фермай болхлоша дика доакъара база елдьай.

Къаьстта дика йоаккхо яьй Ian земалахьа чусоцадь лоаттадерзолча хьайбаша доакъар Галашдара Шелковской района къаьлгамдоза. Иштта, октябрь - бутт укъьонхочаш йоа Галашдара план — 95 процент, баьла-витаминин хьоар кийчадеи план — 72 процент кхоачашнйр - цу района хьайбаш леладелга. ОIланаш дуккха духхарIа и шежкочIанца-кийчъь сенаж а.

Дlадахача шера Галашдаь химичул IIкIалле духхарIа доакъар Галашдаьл Грозненски, Шалинскин, Наурски районаш хьайбаш леладелраша а.

Кlыча районерча боаззамел кIезигIа доакъар Галашдаьл Ачхой-Мартановски района боазамаша. Иштта, сенаж кийчъера план 48 процент мара кхоачашъьян. Республике этгара дохIагIа хьожаш ба на.

Хьайбаш Iангара дахара эшаьох ахаьел кIезигIа да Шалинскин, Урус-Мартановски районашка Галашдь баьла-витаминан хьоар а.

ХIинз малх а хьежаш латтача денош торо хулйаг республика хьайбаш леладелраша шоалагIа йийнача культурай, ялата чуьнача хьажаIаех дусача гIадайний, шекара сакъа пIенъьчуьа тIехьагIа хоюнсача лордий новкъостача доакъара база чIоагIъе. Цу тороне-хьех баззза пайда эца беза республика хIара боахама хьайбаш леладелраша.

Сюзс Галашъара плани кхоачашъе гарга ба Грозненски, Надтеречни районаш къахьегамхой. Цунна пIаьн планагIа яшчох ахаьел кIезигIа я Сунженски, Назрановскин районашка Галашъьяь сюзс.

Доарlхаме да Галашдьача а Галашдеча а доакъара пIенъашта; учет яр, из дергда а Iан замалахь хьайбаш чусоцаьл латтарзолча мотиг ашка къатIа а дена дIаоттадар. Уж гIулакхаш дергIа кхоачашдара пахадаьл тIехьокхам лоаттабе беза боахамий кулгалхошна, специалисташа.

15 октябрь тIаьхьочаьл республике сюзс кийчъера йоаь

СВОДКА
(план. проценташа)

Ачхой-Мартановски	70
Веденски	55
Гудермесски	80
Гудермесски	47
Малгобекски	65
Надтеречни	82
Назрановски	46
Наурски	62
Советски	59
Сунженски	46
Урус-Мартановски	74
Шалинский	65
Шелковской	57
г. Грозный	19
Республике гIоалле	63
Шалинский шера 16 октябрь тIаьхьочаьл хиннар	57

КОТБАЬННАРАШТА—ЦIЕ БАЙРАКХ

Укх деношка духха пах гулбелар Ачхой-Мартана районни культура Дворече. Пятилетка кхоалагIча хоадамбеча шера кхоачаIгIа кхаарлае хьайбаш леладелраша юкъе яьржача социалистически яхье толамаш дахарах КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Министрий Советан облсовпрофан IIкIалле кхоачашдара къаьстта белгалбаьнаб «Лермонтовский», «Новосельский», «Самашкинский» совхозий хьайбаш леладелраш.

Ше байрах хьалуча баьлка хилар хьайбаш леладелраш, юртбохама специалисташ, общественни организацеи анкилаш.

— Парте обкомо, республика Министрий Советан облсовпрофан IIкIалле кхоачашдара хана а юртбохама культура Дворече. Пятилетка кхоалагIча хоадамбеча шера кхоачаIгIа кхаарлае хьайбаш леладелраша юкъе яьржача социалистически яхье толамаш дахарах КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Министрий Советан облсовпрофан IIкIалле кхоачашдара къаьстта белгалбаьнаб «Лермонтовский», «Новосельский», «Самашкинский» совхозий хьайбаш леладелраш.

Ше байрах хьалуча баьлка хилар хьайбаш леладелраш, юртбохама специалисташ, общественни организацеи анкилаш.

— Парте обкомо, республика Министрий Советан облсовпрофан IIкIалле кхоачашдара хана а юртбохама культура Дворече. Пятилетка кхоалагIча хоадамбеча шера кхоачаIгIа кхаарлае хьайбаш леладелраша юкъе яьржача социалистически яхье толамаш дахарах КПСС Нохч-ГIалгIай обкома, республика Министрий Советан облсовпрофан IIкIалле кхоачашдара къаьстта белгалбаьнаб «Лермонтовский», «Новосельский», «Самашкинский» совхозий хьайбаш леладелраш.

Ше байрах хьалуча баьлка хилар хьайбаш леладелраш, юртбохама специалисташ, общественни организацеи анкилаш.

— Парте обкомо, республика

СОВЕТСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

Дерригача дуьнено гIаддахан пархIатдьайнен тIаийчар укх шера 22 октябре Гаргарча Малхбоаленде дуьала гера а берriга - тIом а сонабара къаьстта Кхерамзлен Совето ях решени.

Египетски кулгалхоша хьакхайкадир Кхерамзлен Совета из решени кхоачашъен египетско-израильски фронта тIом сонабар доаьна ца хетIаш толхар а дерригача дуьнен хьалъашта дуьхьале яр а да. Кхерамзлен Совета решени щиттал чIоагIа телхарех диззза жоп лургда Израила правительства.

Советски правительство, деррига советски халкъо чIоагIа протест ю израильски правительства тийцина балхагIа леладелча цу гIулакхашта дуьхьала, хьадех Iарбий паччахьалкхений бIуна дуьхьала детташ дола герзи берriга тIом сан чекха сонабогга а шиъ бIу 1973 шера 22 октябре Кхерамзлен Совето яьча решенеца хьежжа, 22 октябре тIом сонабаьча доазонга кхачалца юха тIехьашка боаскхиъга а.

Советски правительства Израила правительствага дIахоит Египта Iарбий Республиканен Сирийски Iарбий Республиканен дуьхьалара цуи агрессивни гIулакхаш дIахо леладелраех Iалашмате докхха зулам даргхилар.

Израильски десант хIаьтакхьяьй.

(ТАСС, 22 октябрь).

* * *

КАИР, 23 октябрь. (ТАСС). Селхан московски ханах 20 сахьт дьалча египетско-израильски фронте ООН-а Кхерамзлен Совета резолюцеи хьежжа. тIом сонабогга чIоагIдеша дьалнад.

23 октябре египетски тIема командование тоам бир, тIом сецара юкъерча юкъе кхоанз сахьат 23 октябрь да яхаш тховсаре Израило йиий бIаштIехьбаккхара пайда йина а пий цкъайола подразделенеш египетски бIу латтачахьа, аггара хьалха Суэцки канала малхбузехьарчу бердагахь тIанза а хилярах. Израильски ВВС-о дов чулаьь египетски бIуна.

Египетски командование хоама тIа йоаь, Израила цу-ккие тIом сонабарах йола Кхерамзлен Совета резолюци ихоачашъара - новкъарле а ю, египетски гергахара пишам тIом сапийтачул тIехьагIа израильски бIуно дIалийнача пединешка латтача моастагIчоа юха тIама ца техача ца доалаца а кхоачаду.

Кlара - радиос хьакхайкаьча комменикс тIа йоаь, «тIом сонабарах йола резолюци» тоIха а ен моастагIчун танкашен эскара лаьттан тIарча доакъошен фронта массех сектореи дов долладьял. МоастагIчун самолетана египетски позицешта бомбаш чуйийтай, цу тайпара резолюцина кхы цIакхасца толха а ен. Египетски пишама ловна духьала юа юха дальа.

Московски ханах 13 сахьат дьалча керда комменикс хьакхайкаьний тIом сонабарах йола Кхерамзлен Совета резолюци ихоачашъара - новкъарле а ю, египетски гергахара пишам тIом сапийтачул тIехьагIа израильски бIуно дIалийнача пединешка латтача моастагIчоа юха тIама ца техача ца доалаца а кхоачаду.

Кlара - радиос хьакхайкаьча комменикс тIа йоаь, «тIом сонабарах йола резолюци» тоIха а ен моастагIчун самолетана канала малхбузехьарчу бердагахь тIанза а хилярах. Израильски ВВС-о дов чулаьь египетски бIуна.

Египетски командование хоама тIа йоаь, Израила цу-ккие

ХЬОКХАМ ТЕЛАР—КОММУНИСТА ДЕКХАР

Дика кийчъаь, массабоча коммунисташа дакъа доацаш чаххьяьлар «Октябрьнефть» НГДУ парткома отчетно - хоржамий собрани. Йоаьрта чулоацаш критикен йолаш кр партхома секретара А. Т. Гноянкова аь отчетни доклад. ЙйслагІча патиллетка планаш толамца кхоачашъяра коммунистан оарцагІбахара парткомо, цекий парторганизацеша тоьал дахха кхаьыйгад отчет еча юкъа, эанна дийцар докладчико. Йиштта бабча балхах беркат а дальнаш. Соазка уьк хана дакъахчуьа шоозен ахазеен дуккагІа доаккх меккдахьта. Шоозз дерІаенай кхаьсгана овсарле, хІаьта продукцена реализаци яр — кхоъза.

Парткомо, цекий парторганизацеша, коммунисташа, беррига управленге болхлоита идейно-политически кхетам балара дакъа даим теркам тІаЛоаттабаьб. Беррига коммунисташ дуккагІа бола болхлоІи париденара кокъезазабар йІадахча полиедпнара шера. Ший ханнакъа, идейно - политически кхетам боарам дакъа болаш чахъюнзар политзанятеп. Лерттіа лелабабуча политико - кхетама балхо йІаштІехьлаьккхар кхаьсгана дисциплина лакха лоаттае. Отчет еча юкъа, хьаЛха хинначунга нийсйича, дисциплина телхлеш, аморальни тІулахкаш лелаДеп йола мотттиган шоза кІеэанагІа хиннай.

Дика болх баьб пропагандиста. агитатораша, политинформатораша.

Пеханка, служебшка, участкапка хьалха латтарап коммунисташ бв. Кхаьсгана овсарле лакхъеп, парткомо отгаьл. мероприятен, йиззз чахХйоакаш, шоашара масал гойтан бе, ух. Пеханка, служебшка, участкапка хьалха латтарап коммунисташ бв. Кхаьсгана овсарле лакхъеп, парткомо отгаьл. мероприятен, йиззз чахХйоакаш, шоашара масал гойтан бе, ух.

СЫКТЫКВАР, Республика партийни а комсомольски а организацей политически экономически системе хьехаш 5500 пропагандист ва. Царна докхха новкъостад ду КПСС Коми обкома политически дешара Цlеп болхлоша. Соахка хьалдаь дахьнача кердача цІагІа пропагандистата дешара мел эша хьаьап да. Уьххаза хан-хиначьа семинараш хул, пропаганда техническа гІирсех пайда эца Іомабу пропагандистан. Школаш, кружокий, семпнарий кулгалхоашта библиотеке я моллагІча темах заняти яра

шаца книжкай выставкаш, спрачочни литература да. Уьххаза и тематически диафильмай кинотека бокхха фонд.

СУРГТ ТІАс Интан Воркутан яхача шахтерий городаьккара пропагандистан ба пропаганда техническн гІирсий кабинете. Аьрдехьара аьттехьа—Советлина Цымар, политически деятара Цlеп заведующе заместитель Владимир Захаров, Дина Лецина, Леонид Сосин.

С. ГУБСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

МАРХАШ ВАЙНА ДЕЗАШ ДАЦ

ДІаяхача замах тхедисача вочагІулаккхашта духьала

Мархаш доаста ан (Гарбий меттала «ид аль-фитр» оалаш дола), вешта хьажа мархаш кхабар йистеДалара цlей Шаввале лоарХІамах мархий бутт чакхбаннача хьалхарча дийнахьа деззу. Из цlей деллеп хІара бусалба саг дехха гойла ва «хьиношта пІеивалара» иелзмо оттадаь дола фитрсадж (закят аль-фитр) дакхха. Ноччашен гІалгІашен пох сахьш доах сад.

Хьалха вай мехка «кхиноштта пІеивалара» сагІийна сахьшта шн килограмм кІа. е цун мах душ хиннад. Сахьш доахкаш хиннад бусалба дынах тешаш волча хІара саг гІерз. кхиметтел мархаш доастача бус дахьа бера бІаьа.

Уж сахьаш шоашта хьайдар духьа дына хьалхе целаеранга ардабака дукха тайп-тайпара хабаеш ца, дахьа разам лоцча гІайгІаьккхаш уж лаьуьйт, яхаш. Махьмад пайхамара аьннад яхаш. молдаша дуьт «Дахьа лаьцо сахьта дахьккхача цо кхальба мархадахьара хьаьа ца кхоачаш ешаш кхиетанан юкъе дуьс». яхаш. Къеча наха массаза а хала, низкъала хиннад из «сагІа».

Мархаш доастача хана моллаша шоашта уж сахьаш мишта гуьдеи хиннад дуьшан ца Бахчисарай ора Дагестана цІахьбоаче районашка уьк тІехьарча хиннаша, дукххача бусалба дын меллеберий газета тІа кепатеха хиннад Вятски губерие (Хlара Татарски АССР) Елабужски округа Вис яхача юрта ваьхача сага письмо. — Геттара бІаьхийча моллаша, — дуьт писъмо яздьяо, — шоашта хьайдар шарпІатах бошта дахьхІа лоло «закят аль-фитр» — (сахьаш). Цар из ховш долучча тайпара тоьаала лелаДу: загат-сахьаш цаъьаьш саг ваьа цкъарчох уж хьаьа ца мишта дезьа чу дІаяч а яхаш ший доалахьа мел дола рузкъа хетаашта дІаденнад аз аьле шарпІатах доц ду ю, тІаккха къеча хьагагара загата сахьаш къаьл. Цун тІехьаГІа ше истанта «ІаБенНаб» аьнна латташ бола боахам а юхаьм. Цу наьъьана чакхдоаккх из гІулаьт моллай истанта «Къаметтел» цІахьккха хІама доаннаш сагІа дехаш леларашкара а доаккх пар загат. Нагахьа санна хьаьдана аъча ца хилча лаьтта аьъа, яхат чуийна, о кхыбола болх белга тІаложкадеу шуьйла.

Сийлахь-йоккха Октябрьски революцин котъьнаьчуьа тІехьагІа иелама тІехьа латтараш шоаш лелаДу дина гІулаккхан керлача къаланша дуьаа гІерзан, дакъахан дастар тІемаьрачехь, къаметтел социалистически чулоацам болаш гІулаьт да ала гІертан бе. Къеча наха загата-сахьашта хІама дуьн новкъостад ду ахарна дуьздаденна да цар из ишта дуьшилга.

Социализм котъьнаьчуьа, вай мехка хъе наьн сагІидекхарзин ПІабьяннача, налогаш пачхьалкхаченна туьгьеча хьалхаьа кеода хьехамаш тела баьннаб дына хьаьха латтараш. ХІаннзарча хьалланка сахь-загат дуьга дохна дагардоаган тІадожалаш, гІара дынах тешаш волча саг ший лоІамах гІулаьк да из, яхаш моттиган пиьлеу.

Ду тайпарча хабарашца «хозбе» гІертарах хуьшуьлат мархаш кхаьра а уж доаста ди дездара а чулоацам. Уж гІулаккхаш лелаДар дынах тешача саг яраз да, яхаш хьехамаш дешш молдаша дуьйла наш а чоттаелп мархаш доастача деношка шоашта рузкъа гуьдешца ба ХІаза а моллаш, кхыбола дина хьаьлас лелараш.

Масала, 1961 шера Аджар-бек яхача Бакурча маьждиг хьалнаьа юкъе сагІа гуьдеш а царга лаьмаз дайташ а хиннаб молла сесаг.

Мархий бетта юкъ-юкъе далла ламазаш до тІагуьлу вІашш гаьнтаьна ядача тайп-тайпарча юрташкара дьлах тешаш бола нах. Из бахьан долаш нах бахьашта тІерабуьна, шоай производственни деххараш кхочашдара. кхашкарен кхЫдолеп балхаш дара новкъарпе хул парна. Мархни доаста денош деллеш а йшгта каст-каста моттиган хул хьалкхара балхаш юкъаГІ-доахаш, кхаьсгана «ГІулакхаша «ІоагІа Іатьк уж. Цу деношка шкъаьа школашкара занятеп а юкъаГІоаох, хІана аьъча дьлах тешача дьлина-новкъоша деша дахийтаеш уж.»

Шоай бьлде ГІулакхаша кагарюшта качдоаха ГІерташ болча шн хьекам беркаш мархий бетта, маркхаш доасташ, шоашта ГІулакхаша дешнот долош кагирхой маьждиг ламаза хьеч ды кхайкабераша, ламаза дешай, маІан парна хой-хьаьа яьнна дбшаш: из шоашта доастаца дьлина текхалдеГІча хьехаш. Вешта, вай мехка хІанз лелача киназ (маьждиг) школах ГІакъоостадараз долче законшта «ІоагІа дуьхьа долларешца а, Дагестана цІахьбоаче районашка уьк тІехьарча хиннаша, дукххача бусалба дынах тешаш волча хІара саг гІерз. кхиметтел мархаш доастача цхьаьнга хьехаш моттиган хиннай. 1953 шера ву тайпара моттиган хиннай Таджикистане цхьаьолча районашка, Киргизстана город Оше. хІаьта шпгта 1972 шера Нохч-ГІалгІашкахьа а.

Нохч-ГІалгІашкахьа мархаш доаста дар уьк тайпара хул: маркхаш доастача хьалхарча дийнахьа дьлах тешаш волча дешала дас ший беррига деззлхой декхарийна бу дегІа тІа хий кхаьра. Цун тІеъа хьаГІа хІаранегара пурам а дехаш «Іаранеш тІера мархий, сахь доаккх. Цу мархий сахьах хІеэига лакхъа кхачаш моллагеп кхыбола ды хьайбераншеп.

Дьлах тешаш бола дьлина дьлша-новша мархаш дьстача деношка коашта чу а уватташ марха къоабалде ухийт кагий берш. хІаьта из бахьан долаш цара мерза хІамаш тел.

Кагий нах бе йоахкаш бептеп седкъен сурт тІаЛатта «езе» байракаш а йолаш уьк тІехьа. Йолаш ГІоаран кехкаш лелаш хул кежарашкара мерех хьекха йоьлахкаш гуЛдеш, уж байракаш тІа а ерІа легкьской автомобилаш кехк. Цун а дезаш, мурдана «къаман обществе» сайна лоарХІаш кхайкаеш йолча уж дын традицена вай кагирхой сакхетама малагІа тайпа хозДействин ю?

Вай исеологически болхлоша къаьста убла тІаьхийта еза мардаш дастара сийна ешйолча цу дын демократсай боКъонна дола малаш ДІадовзийтара. Цар кхетамца ДІаЛоаттаьккха лела, боккха ваьа ца халкъа, къаман традицешца юкъа цхьаккха хІама доаташ уж демонстрацеи хилар. Беррига коммунистан, комсомольаш, юридична интеллигенце лаьа — атеистически болх кхетамцен сабарцен бар, мархехи дын кхыча ГІулаккехи доала эуьлеи дьлах тешаршта ДІаХийтар. Шоашта замах ахеденга вочаГІулаккехи «ІоагІа» тІодаита юкъъера хьабаха беза ды кхайкаберий бьлдева хьехамашца хІана а лалуьгІан болаш нах.

М.-Г. ПАРИЖЕВ,
КПСС обкома лектор.

ЦІейна хетадаь

Сийлахь - йоккхача Октябрьски « социалистически» революце 56 шу дизарг кетадаь керда производственни толамаш дьхьад «Южнэнерготеплоизоляцш» трестан Грозненски участка изолировщикий коллективо. Массадолча техпико - экономически дьокхамой нит бетта задани хьнад хьалха кхачашъьяьй.

ЙйслагІча пятнпетка кхоалагІча, хоздамбеча шера плап хьнад хьалха кхочашъьяра хетаяьча социалистически яхье юкъе эзаб

берпгга болхлой. «Грозэнергго теплоэлектроцентралпака ложкий теплоизоляционнои балаши дьхьа изолпровщикаша. Участка дика кулгалдеп ва вокхагІвола мастер Болдырев Вячеслав.

Производства дикагІбола болхлой да бригадпраи Литвинова Галина, Сухорина Нина, изолировщицаш Бецпева Тата, Ясуева Дуналп, Асчеев Зура, мастер Данильщ Валерий.

Х. СУРУДЖАНЦ.

МЕЛБАЛИЙТА ИЙШ ЙОАЦА БОЛХ

КЕПАЙОАЗОН ОБЗОР

Къаьхьегамхошта интернациональни атеистически кхетам балара болх дІаХо йолача хана кхы а ІоагІбар, цун сгнли методаш эргайоахаш тоаяр дІадийкар ухх шера апреле хиначча КПСС Нохч-ГІалгІай обкома Х пленуму. Цу хаар доаз ах шу дьлнпад. Цу юкъа бьлча балха итогаша къаьхьех пленума репешеп кхоачапъяча дуккхача партийни комсомольскпи организацшта, моттигапаш а, ткатерапаш тоъад хІама карагІдьлнпьлга. Из болх гІулаьк доаэпи, йІаьхьача юкъ бе ларьхІа вІашпгіельбаьккхаб.

КПСС Нохч - ГІалгІай обкома Х пленуму бахчача наьа интерпациональни, патриотически, атеистически кхетам балара доккхий декхарап хьалхаюш оттадаь моттигеча иепайозон, телевидепна. Цу пешшта хетаяь материалаш чулоацам. Йоаргаіа болаш, ярз, пацпонализчески гІулаккхаш лелаДеарпта, ДІаяхача замах тоъад доллапеча а, Дагестана цІахьбоаче районашка уьк тІехьарча хиналаца, дукххача бсрашта цхьана хьаГІоаран хьекпан моттигаи хиннай. Таджикпстапе цхьаьолча районашка, Киргизстана город Оше. хІаьта шпгта 1972 шера Нохч-ГІалгІашкахьа а.

Нохч-ГІалгІашкахьа мархаш доаста дар уьк тайпара хул: маркхаш доастача хьалхарча дийнахьа дьлах тешаш волча дешала дас ший беррига деззлхой декхарийна бу дегІа тІа хий кхаьра. Цун тІеъа хьаГІа хІаранегара пурам а дехаш «Іаранеш тІера мархий, сахь доаккх. Цу мархий сахьах хІеэига лакхъа кхачаш моллагеп кхыбола ды хьайбераншеп.

Дьлах тешаш бола дьлина дьлша-новша мархаш дьстача деношка коашта чу а уватташ марха къоабалде ухийт кагий берш. хІаьта из бахьан долаш цара мерза хІамаш тел.

Кагий нах бе йоахкаш бептеп седкъен сурт тІаЛатта «езе» байракаш а йолаш уьк тІехьа. Йолаш ГІоаран кехкаш лелаш хул кежарашкара мерех хьекха йоьлахкаш гуЛдеш, уж байракаш тІа а ерІа легкьской автомобилаш кехк. Цун а дезаш, мурдана «къаман обществе» сайна лоарХІаш кхайкаеш йолча уж дын традицена вай кагирхой сакхетама малагІа тайпа хозДействин ю?

Вай исеологически болхлоша къаьста убла тІаьхийта еза мардаш дастара сийна ешйолча цу дын демократсай боКъонна дола малаш ДІадовзийтара. Цар кхетамца ДІаЛоаттаьккха лела, боккха ваьа ца халкъа, къаман традицешца юкъа цхьаккха хІама доаташ уж демонстрацеи хилар. Беррига коммунистан, комсомольаш, юридична интеллигенце лаьа — атеистически болх кхетамцен сабарцен бар, мархехи дын кхыча ГІулаккехи доала эуьлеи дьлах тешаршта ДІаХийтар. Шоашта замах ахеденга вочаГІулаккехи «ІоагІа» тІодаита юкъъера хьабаха беза ды кхайкаберий бьлдева хьехамашца хІана а лалуьгІан болаш нах.

Уж тайпа откликаш газета оаГІонан тІа каст-каста арайиллача дынах дисача мІрача ГІулаккехан тІа доалаш лоаттабеча кьовсаеме дика пайда баргбар. Цухьабакъда пынпа кхочаш бьлб газето. Цун тІехьаГІа сентябрь чакхдаллача ду хьакъоьхьа цхьа выступлеппи врайпнаш газета оаГІонан тІа. ХозДам болча факташ тІеп материалаш тІеп яьхь я внпедостаткаш пи охранс бригадпп волаш болх а кхп па деш дисапап. Цун тІехьаГІа «Тхо іа яхачоа рьяза да, Тамара» аьнна корта а болаш медсестрас Ф. Амрпевоп Карабулане кхача Л. Пспевоп яьхь ши отклик и 28 августе врайпнаша газета тІа кепатеха. Шпп йоЛо — Ф. Амрпевоп Л. Пспевоп Хашагульбона Тамарас айдаь дош ьЬаллоол цу тІа. Цар материалаша хІапа кепа теха я кІапа тайпан цІи а йоапаш Мужчерча цхьап йоІа яъьъ цхьаьхьа отклик а. Цу тІа малап ца хоача автора комсомолскпа цІи сий доапача ДоЬккхаш Евлоева Маккас дьлах маьрелах дуьш. Дьлга Чумаков Мазьмадага яьх бІаь, тума уруув а доажкпйтаеп кІапа сесата кто бергга доаха Бесаев-Хьасапага маъре яхаЙ комсомолка Евлоева Мпкка. Из бахьан долаш урдопа дапа ла ялх бІаь тума шпйга дац ьЬапа ца еъапп полп ЗІамсаг ваьпапа сох, яхйш дуьш автора дІаХо. Тха массапе, комсомольцпй, сий доадеп хІама да из. Мапка санна бола пах комсомолпе ца пнпбаллйта хьажа ера хІара юхьапшара комсомольскпи организпп а ВЛКСМ рабока а, йоах цо, ваЙ эоман йоЇ шпё керта ше дола дец хила еза, цхьа моллагІа лелаю хІама сайна урдох ше па а йожпйтаеп. Йштта чакхйоал Мужчерча йоІа выступлеп.

Уж тайпа откликаш газета оаГІонан тІа каст-каста арайиллача дынах дисача мІрача ГІулаккехан тІа доалаш лоаттабеча кьовсаеме дика пайда баргбар. Цухьабакъда пынпа кхочаш бьлб газето. Цун тІехьаГІа сентябрь чакхдаллача ду хьакъоьхьа цхьа выступлеппи врайпнаш газета тІа. ХозДам болча факташ тІеп материалаш тІеп яьхь я внпедостаткаш пи охранс бригадпп волаш болх а кхп па деш дисапап. Цун тІехьаГІа «Тхо іа яхачоа рьяза да, Тамара» аьнна корта а болаш медсестрас Ф. Амрпевоп Карабулане кхача Л. Пспевоп яьхь ши отклик и 28 августе врайпнаша газета тІа кепатеха. Шпп йоЛо — Ф. Амрпевоп Л. Пспевоп Хашагульбона Тамарас айдаь дош ьЬаллоол цу тІа. Цар материалаша хІапа кепа теха я кІапа тайпан цІи а йоапаш Мужчерча цхьап йоІа яъьъ цхьаьхьа отклик а. Цу тІа малап ца хоача автора комсомолскпа цІи сий доапача ДоЬккхаш Евлоева Мпкка. Из бахьан долаш урдопа дапа ла ялх бІаь тума шпйга дац ьЬапа ца еъапп полп ЗІамсаг ваьпапа сох, яхйш дуьш автора дІаХо. Тха массапе, комсомольцпй, сий доадеп хІама да из. Мапка санна бола пах комсомолпе ца пнпбаллйта хьажа ера хІара юхьапшара комсомольскпи организпп а ВЛКСМ рабока а, йоах цо, ваЙ эоман йоЇ шпё керта ше дола дец хила еза, цхьа моллагІа лелаю хІама сайна урдох ше па а йожпйтаеп. Йштта чакхйоал Мужчерча йоІа выступлеп.

ДУККАГІЕИ ДИКАГІЕИ

Ййслагіча пятплетка кхоалагІча, хоздамбеча шера плапи тІаиЦа лаккхара социалистически декхарап толамца кхоачашдара кьнжнаре кхаьсгана хьабогаІа номер 15-ша йолча Грозненски гепаранй дьлгта дозяккха завода болхлой. Продукци врахепара нйс бетта плап заводо кхоачашъяьй 104 процепт. Из мьлхаа ягкхара плап 110 процепт кхоачашъяьй. Завода цехий, бригадий коллективаша юкъе шерра яьржай социалистически яхь. Ййс бетта плап кхоачашьяьча тІехьа гІа планаг совгІа врачпйпад 72 тонп генарий дьлгта. Уж толамаш даха завода карагІдьлнпад цига барт бопап коллектпп хІапарах. Аьа деза, заводе бригадьлнпад дьлгта доаккха бедда отдела коллектпв. Хіара бетта, хІара квартале итогап ю цехий. бригадий коллектпвапа пйпаш тІа толамий.

Кхоалагіча квартале ьЬта вторегІа белгалъяьпний Губарева Александра керте латта бригада. Цун бригаде дина толамаш доаккха ца йолаеп Хьажена Надежда, Юсупов Хьсан, Минаева Мария, йштта кхЬбраш. Шоай смепни морман цар кхоачашъяьй 103—105 процепт. Цу бригадо эрайпнаш дола дьлгта чам болаш, дика па.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 56-гІа шу дизарга кхы а дог айдена дикагІа, дукхагІа продукци эрайпна доаш денадаь завода болхлоша. Цоаг пІейна кхаьсгана промышленпоста Денна дика-на толамца накъабьххар завода болхлой.

О. ШАДИЕВ.

Письмо кепатеха деце а

Духха ха йоацаш Суженски района Первомайски юрта бахача наха Х. Д. Хашиева, Р. М. Костоевас, А. Г. Костоева, В. Д.

Хашиева письмо яздир редакцера. Первомайски больнице цергий лор хинначя Шагабов Джалила пергаш тохарга эьнна шоашкара эхча йІа а ййна вешда дІаваха ехьан яздора пар. Цу гІулакхара хьажар а дезар дар а дехаш оаха республика унахиЙено доразра министерстваца дІадахьйтача цу письмона укх тайпара жоп дайтад Суженски района керттера лора нов. Отзпеспнна.

— Цергий лора Шахабов Д. С. леладелча карнахарна гІулакхех Первомайски юрта бахача «Сердало» редакцера яздача письмо тІа дуцдаран техпача бакъ хинна хилар гучадаларг дІахоЙт оаха. Ше моральни техна саг хинна хилар гучадалийтад лора Шахабова. Куьга цІена воашаш, хронически алкоголик а масеаца кхъьсгана дисциплина телхлеш а хиннад из. Нестеровски яхача станцпеп Первомайски юртеп болх бена хана унахой ле а беп царгара яхча дьлхад по. Хіаьта хІапа Шахабов ведяа республикера ІІдахаха. Цо леладелх хара гІулакхаш бахьан таІазар дина йолаеп дІаХо материалаш дІачучнай Суженски района чурца гІулакхий отделага.

Шу дІадолалуш ше тІаийца докхий декхарап хадданза кхоачаш а тІехьхоачаш а деш хьайбаГІа Нохч-ГІалгІай гІишлоп ева управление СМУ-1 Гонтаренски строительни керте латта комплексни бригада. Бригаде болх беш бе монтажникаш, плотникаш, штукатурашца, гІишлоп ева ваьа кхыбола специалисташ. Шорех хІароне къаьсг не тІаийца декхарап кхоачашдеш. Бригадас социалистически яхь лоаттаю управлепе кхыча бригадашца, хьаГІа бригада групповца шоайла вІашп а лоаттаю из яхь.

ГІишлохой бригада

Бригада керттера беш бола болх ба бахача наха цІепош къаьллеЛга.

— ГІишлохошта юкъе эгтара ЗпагІбола болх кхаьыйб тхога йоах, — Гонтаренкое. — Оаха доккхал ду тхоашка кхаьчача дьлхьах. Фусум йоацап болча наха вахара мел эпна хІама шийна чуэьтола цІепош хьаддаь цар дог ьЬастарад чІоагІаргІа тІалаугап хІама кІезига пийслургда.

Моллагіа а тхз бригаде болх беш вола саг из дика кхетадеп кхъьсгап ва. Цо шакхха а дишдалийтап ше кьаьдева цІепошка бага ховшаргбола нах ГІадгІоргболаш ший болх бе безаш хилар. Цудухьа оаха хьаддеш дола цІепош шпа йожкха бпрг кхъьсгапьяьнна мотшг пийсбепна яц тха.

Бригада уьк шера гІороне Аргуне хьал а дьл ьЬха баха дІаделар 110 квартпра йола бапша дика цІепош. Уж йпстедала гьвна дап. Цига де дена дерпна монтажнпи штукатурпни балхаш накъдьлпнад, хІаьта плотпшп кп бапап ахап бпстедьлпнад.

Шийна ьЬожаень объекташ хьалъяра совгІа, бригада докхха новкъостад ду кхыча бригадашца а, загахь санна шар цхьа сихгистенка ешар гІишлоп кхпча.

Хіана Ленина улицагІа Хашиева бригадас хьаддеш датта пхеэза гІашпІара дьл цІепош махулда чехкагІа йистедахара дош управление эгтача. Гонтаренко бригадас шийна хьатІалаьлар цун кхо подъезд йистеяккхара болх. Уж цІепош сихгІа йистедахара чуийна болх беш ба хІапз ду бригадапара нах.

Уж улицагІа 129 квартпра йолаш хуртдоаца цІепошка пйпаш тІа ляполеум дуллаш болаеп Гонтаренко бригадапара вох болхлой.

Йштта новкъостад ду бригада йокхха цементпн завод йоллаш латтача Чир-Юрта спецпалисташ та пхьІа дола 28 квартпра йола цІепош хьаЛеча а.

Цу тайпара, управлепне эгтара шпой саготапгІа дола болхаш теп ду хьпнар долча пайда бригадаца.

Уж шера нйс бетта план 140 процепт гаргга кхоачашъяьй цо. Темпаш кхы лаьГ на йоЛпйтаеп болх бе ГІишлопхошта уж октябрь бетта а.

Бригаде мсттал управлепе а дика йовзап а коммунпстически кхъьсгапъя ударник йола штукатур Картапова Валя. Сяха, дика бу цо болх, хІычарна хьокхам тел. Шьзра, хала хул штукатурка.

Йштта дика болх беш кхъьсгапа коммунпстически кхъьсгапна ударник монтажник Попов Владимир а. Этгара чоллхане йола монтаж ю цо.

Гаред дукха тІеъа ца бусаш, бпг ду бригадерча монтажника Луганский Владимира, сварщпкапа Сидоров Валере, Мпссельбпева Хьасапа, штукатурпз Мухпна Валпс, малярпша Гришай Алпас, Попова-Нпнас, Башлакова Галпс, кхы дукххачар.

Хіапз Октябрь сайна шерра социалистически яхь а йоаржаяь чуийна кхъьсгапа бе бригада болхлой. Доккхий производственни толамап дахьа революце цІейна накъабака лерхІ цар.

Ю. ЮСУПОВ.

Къонабарий слет

Хіара шера гураьха кхашкара балхаш чакхдаьлча шоай традицпопна а хинна дІаэттача слете вІашаГІехет дешархой производственни бригадай, школашкарча жеспчестваш, комсомольско - кпгрихой лагерашка аххан замазлаьа къаьхьегаш а салоГіан а хиннприй викалап.

Цу тайпара XVI республпканскпи слет хилар уж деношка пионерий Дворецке. Шоай слете дунпа дукха дар къонабарий» Чакхдаьлнача 1972-1973 дешара шера республике болх беш - хилар 307 дешархой производственни бригадеп звенон, 29 школьни лесничество, механизаторий 36 звено, 22 комсомольско-кагирхой лагерь. Республика дукхача боахамашка къаьхьегап хинна пачдоахкаш кхепай ах миллпсп тонн гаргга тайп-тайпара юртбоахама продуктап. Дьлхенна дІаденнад 2 миллпон сом совгІа мах долча рузкъа.

Дукха дика гІулакхаш карагІдьлнпад школьни лесничествапта а. Цар Іунал ду 879 гектара тІа дІаегІача гьвнапта, кІотарсаита. Цул совгІа «Бапшарча патрулю» 1221 гектара тІара хьу цІерах а лорах.

Дикача толамапца слета накъабьхха къона механизаторап а, лаьхерча классашкара дешархой. Шп бІаь совгІа дешархо хилар комбайнапа тІа, тракторап тІа болх бе Іомабу. Цар хьпнаре дакъа лаьцар уьх шерара беркате къуьккъап чуэьтача, къабйдапа дукхачар ГІулаьдеча.

Къонабарий слете дакъа доацаш хилар КПСС обкома отдела заведующе заместитель А. А. Надпров, пресспнче министр М. У. Умаров, юртбоахамаш министр Н. С. А. Кирилловапа ВЛКСМ обкома секретарь Т. Махмудхажпева, боахамий кулгалхоп, кхыбарап.

Хіара школе дешархой производственни бригадаш вІашаГІохкара, йоаш йолчар болх кхы а тобара тІехьехап. республика бергпгача дешархошка кхайкарап дир слете дакъа лаьцарага.

М. САЛМАНОВ.

НОЯБРЬ ЧОТАХ

Краснодарски управлепе 4-ча электромонтажни участка проработка коллектпв электромонтажни балхап беш я хьалъеш латтача Грозненски газ чакхйоахача завода технологически установкаштта.

Шу долладеча денз 105 кпар сома маьъа электромонтажни балхап лъьд участка коллектпво. 15 октябре нгг бетта план кхоачап а яь, хІана ноябрь чотах хьакъетгап а яь.

— Из да Сийлахь-боккхача Октябра 56 шу дизарга сийна оаха кайчаь кхъьсгапа совгІат, — йоаг электромонтажникаш.

Октябра дезпа ден, сийна пьржача социалистически яхье хьалъе лелеш хьабогІа Мпхайлов Григорий, Новпков Алексей, сатобурий машпписташ Игпатенко Иван, Автэрхапов Лаьа, Михайлов Алексей, хьабараш.

П. ПЕТРОВ.

ТЕШАМЕ БУЖ ФИЙГ

Агротехнически дикагIйоачуа хаме гукран дух ялаташ дIадийца дахара ярыс бьянкаб Наьсарева Усалдаха уала цIи боахам: «Наьпрановскийн совхозн совхоз-техникумуш.

Дагадоагlа, дIадахача щера а иштта теркам тIабахийта чакхьяьккар цу боахамашка из лоарIхIамс кампани. Цу гIулакхо боьхинийбр ахархоI. Хьажкlаш а йоацаш духьхала цхьан кIиценн мукхацен кхоачашъюлар цу шинна а боахама паччахьалийчаш ялат IадIадараш плинIаш. Наьсареруа боахамашта юкъе эгIара безаrIа хьуьжкам белар цар гектараша — 26—27 центнер,

ХьатIагIадаrIа щера чуъщарболча хьуьжкама йолла лард иштта тешаме йиI хьожаш хилар со цу боахамашка уьш деноцика.

«Наьрановскийн совхоза Пхьалекъонгий-Юртарча отделени кIезнига хьуьжкамаш хулаш моттиг я яхаш юкъар уьш шерралга. Бакъда, уьх щера массарея а коттьнькъар эз хьуьжкама. КIан мукхи дIабийнача 830 гектарех хIаране тIаьра юкъера лаьрхIача 27 центнер йоалаш алат чуйийар IхьилекъонгийЮртарча ахархоша. Лаьтташ хIй дехкаш ца хилларг хьежача дика хьуьжкам ба из.

Из цифра тIех цI боалийте, лохIагIа па хилийта уйла йолаш ба цигара ахархоI хьатIагIоагIача щера а. Отделени агроном Галиев Хьамзат, юртсовета исполкома председатель Добриев Руслан (из а из агроном), трактористи бригада бригадир Оздоев Ахьмадхан агрегаташ кхо юкъе сона 3 ъь чуйина механизаторашца къамаьхах бенна боахкар со гурахъв юов культураш дIаюьча венача хIапа.

Цахаддаш тIахьожам лоаттабу цар ялат дIадувча, механизаторашта энар фуд хьож, дъь гIалат цу сахьате дIадоакхъ, къаьхьарча оасарле йожийташ. Цхуъщ шиI хаинаьх а тешаме а дувьш уьхьа заерча лаьтташка гурахъ а дувьш ялатийб муIаршо.

Планаrlа лаьрхIача 1070 гектар лаьтта дIадийна дала доал ю хIанзае а. Шин-къаь дийнахь балде мара болх бисабор ялат дIадувршта. Чоагlа накъадоал цу бакъа механизаторий Ведзиже Жабраила, Янарсанов Шахмарза, къьсбарий хьинар, опыт.

Сиха, дика кIайчу дIадувьча кIаштата лаьрхIа лаьтташ а. «Т-100» яха иш бола арахьара хьатIаена 4 трактор я лаьтташ оахаш. Дика бокъ бу уьш механизаторашца. Цу болча «Грозный» отделенеерча механизатораша Татаев Султана, Дзюба Михаила, кIайчу. Октябрьски цIей хьатIаяхачалехьа отделенеерча дIагIоагIа Ходилла лаьрхIад механизаторашца. Къьхьгара хьашлеп тIехIобола тIеpт моттигера механизатораш а. Дийнахь йисти массеи салхата мара сецац сменицк воацца Чабиев Саьлангирс гусеничин трактор. Хов, кхет коммунист механизаторашца ца тоъарна йола проблема бахьан мул шиI ханнахьа чакхбаккхаяна Гаргбоацлагlа. Лаьтта ъьха Iаш из. Ялаташ дIадувьшта кха кийчде дезаха хана дискаш, маихаш тIехьтобс трактора. ХIаьта цо балха доаха хьоккамаш лаькха да. Нормашка дIаллач лаьтта оахаш шиI трактораца 16 дийнахь бе безаш бола болх дакъа кхаIалат доацаш 7 дийнахь чакхбаккхар цо дукха за йоацаш. Из кIира премеш йоацаш 105 сом алапи дIаккхар цо. Цунна яхье бьяна къаьхьаг бе отделе-не кхьболча механизатораш а.

Лаьхарча темпашца чакхйоакхаш алат ялат дIадув кампани цу совхоза кхьача отделенеерча а. Болх хьабе дог доагIаргдоаш а балха юкъе яха моральни, материальни стимулаш а. Хlара итт ди массаза доал итоган а еш, хьалхале яьккхача механизатора 15 сом ахчеи карара карга тела цIе вымели лу.

Шоай лоалахойла тIехьбисан техникумошкан, шоацка торонаш кIезнигlа яле я. Ун халонаш юозаенна я ялат дIаде лаьтта кийдара машинаш, кхьйола механизмаш цу боахаме ца хиларца. Лоахошкара уьш машинаш а еъаш бу ухъаза из болх.

Хlаьта творчество балха юкъеяхарах ка йоал совхоз-техникума механизаторий лохIарга агротехнически болраме а ха ца туллийташ а из кампани чакхъяккха.

Хlанзаца (кIычъаьа санна) цхьаца сеалка тIехь а йийзе «Беларусец» кхаьнга йохийтар уьхаза гуйран ялаташ дIаде. Уьх щера эргадалькхад ухъаза из гIулакх. Цхьа «ДТ» яха трактор хIара 800 гектар лаьтта шиI хаинера лаьхьа а ялаташ дIадийна дала да тоъаргъя аьнна экономически расчеташ ийй ухъаза. Нийсса а яьй. Пулахо хьалхоях из.

Хьалхарча кхаь дийнахь иу цIкъаьа агрегатаца 200 гектара тIа ялат дIадийра ухъаза. Къаьхьарча оасарле мелий хоаррза цу агрегатна сменин норма 25 гектар яара йоацлира хийца. Цу агрегата тIа болх беш я йоккха опыт йолу механизатор Даурбеков Уматгири керте волх экплаж.

Гурахъа дуа ялаташ дIадера цхьадцаш тIахьожам лоаттабеш, механизаторашца дагабоаш дарца технолог кхайлаш дIайоаш-зайпаш. Цхьа-кхо дийна дийша агроном, техникума хьехархо Светлана Басильевна Чичерова.

Iаьржача оахамо ихоалаш дагат совхоз-техникума хьуьжкамаш муъъе мел дышна кхаш. Планаrlа, аха дезача 1100 гектар лаьттах IанIдекха 900 гектар гарга ахьа дышна ухъаза.

Из болх бен хьинаре къаьхьег, яхаш могабеш биIшар тхона механизатораш Мальсагов Хамбори Барханоев Iадралъмани.

Къьхьга хоалуш я совхоз-техникуме цхьа белгало — кIаштарга балхаш махулла кIезнигlа наьха низаца чакхдохаргдолаш наьхьаш лех ухъаза.

М. ЗАНГИЕВ.

ВЕНГРИ—ЯЛАТИЙ МОХК

Венгре из болх ялаташ чуйийца дIанна. Кlи-марс чакхболар мехкахь белгалдъьккхар иердача ялатий Ди деодарца.

ВНР юртбоахамера кхачан промышленностен Министра Имре Димена белгалдъьккхар ухх щера эгIара лаьхара кIи хьуьжкам чуъщар — юкъера лаьрхIача хIара гектара тIера 34 центнер. Из ухх итт щера керттера юртбоахама культура хьакъам шозза лаьхьдар да. Дика хьуьжкам ихебаб бакъдаздорий, сомий, кокмий.

Ухх щера венгерски ахархошта белгалдоакхъ сийде — цхьа цIей юртара боахам социализмаи наьхьа бакъкха мехка кооперацин йолаейна 25 ду дизар. Мохк муъъхабьыкхачух тIехьаIга дыхта дерригача хьалха дIалар, ахархошца кхетадар цхьа толам бакхха йини йоацлира. Боахам къаьчача Iьдалах лелабора, хьалха а санна къаьхьегама керттера гIирсаш мангал, марс, муж, шолга дар. Цудухьа 1948 щера дыхта реформа хинна духха ха яллалъя хьалхара кокъара боахамаш йоацлира

Доазол дехьара
Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Чечено-Ингушского республиканского Совета народных депутатов и Чечено-Ингушского республиканского комитета по печати

КОЛУМБА «БОЙ»

Дукха ха йоацаш Каука ярага колумбийски департаменте бахача лельташ доацача индейски цхьа бIаь сонгIа лелаяла. Толорро кха вокккача латифундиста мотниг дIалаьларг. Iаьдалаш уккаяра дIадовда аьлча, довредац. тхо, вай индейцаша. «Шоай деза,лаш кхаба кхо де хIама ца хилар дар» цар яхар.

Мехка эгIара хьакха бохь хийлача — колумбийски индейцийн трагеде оргIа кIоаргал гойт но. Цхьан хана меккарча дерригача лельташ даьй хиннарг, хIанз эгIара къегIа, цхьаъ бохьу йоаш, моцал бов бIаргIа беза нах хIинца дIаттаб.

Индейцийн эшттара хьал, Колумбе компарте орган болча «Вос пролетария» яхача хIиранна арадоозалча журнала хетачох, юхьханца испански коммюнгорашца Iаьккха парта тIехьа тIабьккараш лелаю къастам боацца генонида политика бахьан дIоаш да. Кхоачам бI из нах цар бе ца политика бахьан доаш уж тIехьарг диъ бIаь шера Колумбера индейцаш 11 миллион, хинначара 340 шер сар мара йоацаш кIезиггбалар.

Протоссинни колумбийски кIапйоазоно деча тешаллх, тахан «Гайча цивилизатораша» леладу маьккъа вIалла а бе-бешка даш цхьа бIаь шу хьаьлха испански конкистадораша лелаьдарг. Ужх тIехьарча шеррашка Толимея Кажем, яхача департаментанка, Пданаси Ла-Лмперн яхача районкашка, граждански а тIема а Iаьдалаяша хьаллацарца «духьала е ненна» цхьяккха тайнара кьастам бу ца беш, латифундиста индейцийн общинни лаьтташ дIалъIаш цхьа бIаь шу хьаьлха испански конкистадораша лелаьдарг. Ужх тIехьарча шеррашка Толимея Кажем, яхача департаментанка, Пданаси Ла-Лмперн яхача районкашка, граждански а тIема а Iаьдалаяша хьаллацарца «духьала е ненна» цхьяккха тайнара кьастам бу ца бе